कार्यक्रम संचालन तथा कार्यान्वयन मार्गदर्शन, २०७५

(विज्ञान तथा प्रविधिसँग सम्बन्धित)

आ.व. २०७५/०७६

(प्रदेश सरकार, प्रदेश नं. १, उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालयको (माननीय मन्त्रीस्तर)
निर्णयबाट मिति ...२०७५।११।१४ मा स्वीकृत)

प्रदेश सरकार

उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय

प्रदेश नं. १

विराटनगर, नेपाल

२०७५

बद्रीराज ढुंगाना
प्रदेश सचिव

विषयसूची

१. नमुना विज्ञान प्रयोगशाला प्रवर्द्धन तथा स्थापना सहयोग (सरकारी स्कूल तथा कलेज स्तरमा)........ १

२. प्रादेशिक विधि विज्ञान प्रयोगशाला तथा सूचना प्रविधि पार्क स्थापना सम्वन्धी अध्ययन........ १

३. प्रदेश प्लानेटेरियम तथा विज्ञान संग्रहालय/अनुसन्धान केन्द्र निर्माणको सम्भाव्यता अध्ययन र योजना निर्माण (डी.पी.आर.)........ २

४. प्रदेश स्थलमा फ्रि वाईफाई हटस्पट स्थापना........ ३

५. प्रदेश स्तरीय वैज्ञानिक आविष्कार प्रदर्शन सहित सूचना प्रविधि मेला (निजी क्षेत्रको सहयोगमा)........ ४

६. प्रादेशिक आविष्कार कोष स्थापना........ ४

७. विज्ञान प्रविधि संग सम्बन्धित सरोकारवालासंग समन्वय गोष्ठी/अन्तरकृया........ ५

८. विज्ञान प्रविधि सम्बन्धी नीति, नियम र कानुन निर्माण........ ५

९. विज्ञान प्रविधि सम्बन्धी स्नातकोतर तहमा सोधपत्र तयार गर्न विद्यार्थीलाई अनुसन्धान सहयोग........ ६

१०. अनुगमन तथा मूल्यांकन खर्च........ ७

बद्रीराज ढुंगाना
प्रदेश सचिव

प्रदेश सरकार, प्रदेश नं. १ अन्तर्गतको उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालयले आ.व. २०७५/०७६ मा संचालन तथा सम्पन्न गर्नुपर्ने विज्ञान तथा प्रविधिको क्षेत्रसँग सम्बन्धित विभिन्न कार्यक्रमहरुका लागि प्रदेश सरकारले जम्मा रू ४,२७,२५,०००।- वजेट व्यवस्था गरेको छ र यि कार्यक्रमहरु प्रादेशिक सरकार/संघीय सरकारले व्यवस्था गरेका जनशक्तिबाट साथै आवश्यक मात्रामा सेवा प्रदायकबाट सेवा खरीद गरी संचालन तथा सम्पन्न गरिनेछ ।

१. नमुना विज्ञान प्रयोगशाला प्रवर्द्धन तथा स्थापना सहयोग (सरकारी स्कूल तथा कलेज स्तरमा)

बजेट विनियोजन रु. (हजारमा) २८,०००।-
जिम्मेवार निकायः उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
सहयोगी निकायः सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्थानीय तहहरु
समय सिमाः वार्षिक

कार्यविधीः

- विज्ञान प्रयोगशाला प्रवर्द्धन तथा स्थापनामा अनुदान सहयोग निर्देशिका/मापदण्ड वनाई कार्यन्वयन गरिने ।
- प्रदेशभित्र विज्ञान प्रयोगशाला स्थापना तथा प्रवर्द्धनको लागि सम्भाव्य स्कूल तथा कलेज छनौट गर्न समिति गठन गरिने।
- प्रदेशका प्रत्येक जिल्लाको प्रतिनिधित्व हुने गरी प्रस्ताव आव्हान गरी स्कूल तथा कलेज छनौट गरिने ।
- सामाजिक विकास मन्त्रालयसंगको समन्वयमा स्कूल तथा कलेजलाई अनुदान प्रासिका लागि प्रस्ताव आव्हान गरिने।
- छनौट भएका स्कूल तथा कलेजलाई TOR वनाई अनुदान उपलव्ध गराउने ।
- यस कार्य सम्पन्न गर्न प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, प्रचलित ऐन नियम तथा स्वीकृत नर्मसको पालना गरिनेछ ।

कार्यक्रम सम्पन्न भएको प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्दा निम्न बुँदाका विषयहरु समावेश गर्नु पर्दछ,

- कार्यक्रमको भौतिक, भारित तथा वित्तिय प्रगति
- कार्यक्रमको उपलव्धी
- कार्यक्रम सम्वन्धी फोटाहरु

अपेक्षित उपलब्धिः २८ गोटा सरकारी स्कूल, कलेजहरुमा नमुना विज्ञान प्रयोगशाला (Modern Science Lab.) को स्तरोन्नती तथा स्थापना भई विद्यार्थीहरूको प्रयोगात्मक अभ्यासमा सहयोग हुनेछ ।

२. प्रादेशिक विधि विज्ञान प्रयोगशाला तथा सूचना प्रविधि पार्क स्थापना सम्वन्धी अध्ययन

बजेट विनियोजन रु. (हजारमा) २,०००।-
जिम्मेवार निकायः उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय

प्रदेश सचिव

सहयोगी निकायः विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठान (NAST), राष्ट्रिय सूचना प्रविधी केन्द्र (National Information Technology Center), स्थानीय तह

समय सिमाः वार्षिक

कार्यविधीः

- स्थान छनौट गर्न स्थानीय तहसँग समन्वय गरिने ।
- आवश्यकता अनुसार कार्यदल गठन गर्न सकिने ।
- विधि विज्ञान प्रयोगशाला स्थापनाको अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्नको लागि विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठान संग समन्वय गरिने ।
- सूचना प्रविधि पार्क स्थापना सम्वन्धी अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्नको लागि राष्ट्रिय सूचना प्रविधि केन्द्र समेत संग समन्वय गरिने ।
- प्रदेशभित्र **प्रादेशिक विधि विज्ञान प्रयोगशाला तथा सूचना प्रविधि पार्क स्थापना सम्बन्धि** अध्ययन गरी प्रतिवेदन पेश गर्नको लागि TOR विकास गरी परामर्श सेवा खरिद गरिने ।
- अध्ययन प्रतिवेदन अनुसार कार्य योजना निर्माण गरिने ।
- यस कार्य सम्पन्न गर्न प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन नियम तथा स्वीकृत नर्मसको पालना गरिनेछ ।
- सूचना प्रविधि पार्क (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) निर्देशिका, २०७२ को समेत पालना गरिनेछ ।

कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्दा निम्न बुँदाका विषयहरु समावेश गरिनेछ,

- कार्यक्रमको भौतिक, वित्तिय तथा भारित प्रगति
- कार्यक्रमको उपलव्धी, प्रभाव र असर
- स्वीकृत कार्ययोजना

अपेक्षित उपलब्धिः प्रदेशभित्र उपयुक्त स्थानमा प्रादेशिक विधि विज्ञान प्रयोगशाला तथा सूचना प्रविधि पार्क स्थापनाको लागि योजना निर्माण हुने ।

३. प्रदेश प्लानेटेरियम तथा विज्ञान संग्रहालय/अनुसन्धान केन्द्र निर्माणको सम्भाव्यता अध्ययन र योजना निर्माण (डी.पी.आर.)

बजेट विनियोजन रु. (हजारमा) २०००।-

जिम्मेवार निकायः उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय

सहयोगी निकायः विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठान, स्थानीय तह

समय सिमाः वार्षिक

कार्यविधीः

- स्थान छनौट गर्न स्थानीय तहसँग समन्वय गरिने ।
- आवश्यकता अनुसार कार्यदल गठन गर्न सकिने ।

प्रदेश सचिव

- प्रदेश प्लानेटेरियम तथा विज्ञान संग्रहालय/अनुसन्धान केन्द्र निर्माणको सम्भाव्यता अध्ययन गरी प्रतिवेदन पेश गर्नको लागि TOR विकास गरी परामर्श सेवा खरिद गरिने ।
- अध्ययन प्रतिवेदन अनुसार DPR निर्माण गरिने ।
- यस कार्य सम्पन्न गर्नको लागि विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठानसंग समन्वय गरिने ।
- यस कार्य सम्पन्न गर्न प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन नियम तथा स्वीकृत नर्मसको पालना गरिनेछ ।

कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्दा निम्न बुँदाका विषयहरु समावेश गरिनेछ,

- कार्यक्रमको भौतिक, वित्तिय तथा भारित प्रगति
- कार्यक्रमको उपलव्धी, प्रभाव र असर
- कार्यक्रम सम्वन्धी फोटाहरु

अपेक्षित उपलब्धिः प्रदेशभित्र उपयुक्त स्थानमा प्रदेश प्लानेटेरियम तथा विज्ञान संग्रहालय/अनुसन्धान केन्द्र स्थापनाको लागी योजना निर्माण हुने ।

४. प्रदेश स्थलमा फ्रि वाईफाई हटस्पट स्थापना

बजेट विनियोजन रु. (हजारमा) १,४००।-
जिम्मेवार निकायः उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
सहयोगी निकायः नेपाल टेलिकम, स्थानीय तह
समय सिमाः वार्षिक

कार्यविधीः

- एक एक वटा जिल्लाको कमसेकम १ वटा स्थानमा फ्रि वाईफाई हटस्पट स्थापना गरिने ।
- उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालयको स्थलगत अनुगमन र स्थानीय तहसँग समन्वयमा स्थान छनौट गरिने ।
- TOR विकास गरी नेपाल टेलिकम/अन्य सेवा प्रदायकसँग सम्झौता गरी सेवा खरिद गरिने ।

कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात प्रगति पेश गर्दा निम्न बुँदाका विषयहरु समावेश गरिने

- कार्यक्रमको भौतिक तथा भारित प्रगति
- फ्रि वाईफाई हटस्पटको प्रभाव
- कार्यक्रम सम्वन्धी फोटाहरु

अपेक्षित उपलब्धिः प्रदेशभित्रका १४ वटा जिल्लाका नै केही स्थानीय तहका विशेष महत्वका स्थानमा फ्रि वाईफाई हटस्पट स्थापना हुने ।

५. प्रदेश स्तरीय वैज्ञानिक आविष्कार प्रदर्शन सहित सूचना प्रविधि मेला (निजी क्षेत्रको सहयोगमा)

बजेट विनियोजन रु. (हजारमा) २,०००।-
जिम्मेवार निकायः उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
सहयोगी निकायः विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठान, स्थानीय तह, त्रि.वि.वि, पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय, सूचना प्रविधिको क्षेत्रमा कार्य गरिरहेका नीजि कम्पनीहरू तथा संघ संस्थाहरू ।
समय सिमाः वार्षिक

कार्यविधीः

- लागत अनुमान स्वीकृत गरी कार्यक्रम संञ्चालन गरिने ।
- विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठानसंग समन्वय गरि कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ ।
- विज्ञान प्रविधि क्षेत्रसँग सम्वन्धित अनुसन्धान गरिरहेका वैज्ञानिकहरुलाई Exhibition का लागि आह्वान गरिनेछ ।
- सूचना प्रविधिको क्षेत्रमा कार्य गरिरहेका नीजि कम्पनीहरू तथा संघ संस्थाहरूलाई Goods and Service Exhibition को लागि आह्वान गर्ने ।
- समय र Exhibition को स्थान निर्धारण गरिने।
- यस कार्य सम्पन्न गर्न प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन नियम तथा स्वीकृत नर्मसको पालना गरिनेछ ।

कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात प्रगति पेश गर्दा निम्न बुँदाका विषयहरु समावेश गरिनेछ

- कार्यक्रमको भौतिक, वित्तिय तथा भारित प्रगति
- कार्यक्रमको उपलव्धी, प्रभाव
- कार्यक्रमका फोटोहरु

अपेक्षित उपलब्धिः वैज्ञानिकहरुको सृजनशिलताको विकास हुनुका साथसाथै सूचना प्रविधिको विकास तथा हस्तान्तरणमा सहयोग ।

६. प्रादेशिक आविष्कार कोष स्थापना

बजेट विनियोजन रु. (हजारमा) ५,०००।-
जिम्मेवार निकायः उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
सहयोगी निकायः विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठान
समय सिमाः वार्षिक

कार्यविधीः

- प्रादेशिक आविष्कार कोष स्थापना गर्न निर्देशिका/मापदण्ड तयार गरी विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठान संग समन्वय/सहकार्य गरिने।
- आवश्यकता अनुसार कार्यदल गठन गर्न सकिने ।

- कार्यदलले सिफारिस गरे बमोजिम अनुसन्धानकर्ताहरुलाई अनुसन्धानको लागि प्रादेशिक आविष्कार कोषबाट रकम उपलब्ध गराईने ।

कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्दा निम्न बुँदाका विषयहरु समावेश गरिनेछ

- कार्यक्रमको उपलव्धी
- कोषको सम्पूर्ण तथ्याङ्क

अपेक्षित उपलब्धिः प्रादेशिक आविष्कार कोष स्थापना भई विज्ञान प्रविधि क्षेत्रमा अध्ययन अनुसन्धानमा थप टेवा पुग्ने ।

७. विज्ञान प्रविधिसंग सम्बन्धित सरोकारवालासंग समन्वय गोष्ठी/अन्तरकृया

बजेट विनियोजन रु. (हजारमा) ५००।-
जिम्मेवार निकायः उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
सहयोगी निकायः शैक्षिक संस्थाहरु, विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठान, राष्ट्रिय सूचना प्रविधी केन्द्र
समय सिमाः वार्षिक

कार्यविधीः

- लागत अनुमान स्वीकृत गरी कार्यक्रम संञ्चालन गरिने।
- विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रसँग सम्वन्धित सरोकारवालाहरु पहिचान गरि समन्वय (गोष्ठी/अन्तरक्रिया) कार्यक्रम संचालन गरिने ।
- यस कार्य सम्पन्न गर्न प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन नियम तथा स्वीकृत नर्मसको पालना गरिनेछ ।

कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्दा समावेश गरिने विषयहरु,

- छलफल, वैठक एवं अन्तरक्रियाका विषयवस्तु
- कार्यक्रम संञ्चालन भएको स्थान
- कार्यक्रमको भौतिक, वित्तिय र भारित प्रगति
- कार्यक्रमको उपलव्धी
- स्थान र मिति देखिने व्यानर सहितको सहभागीहरुका फोटाहरु

अपेक्षित उपलब्धिः प्रदेशभित्र विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रसंग सम्वन्धित सरोकारवालाहरुसंग समन्वय भई भावी योजना निर्माणमा सहयोग पुग्ने ।

८. विज्ञान प्रविधि सम्बन्धी नीति, नियम र कानून निर्माण

बजेट विनियोजन रु. (हजारमा) ५००।-
जिम्मेवार निकायः उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
सहयोगी निकायः
समय सिमाः वार्षिक

चन्द्रराज ढुंगाना
प्रदेश सचिव

कार्यविधीः

- लागत अनुमान स्वीकृत गरी कार्यक्रम संञ्चालन गरिने।
- आवश्यकता अनुसार कार्यदल गठन गर्न सकिनेछ।
- सरोकारवाला निकायहरुसंग छलफल तथा समन्वय गरिने ।
- आवश्यकता अनुसार परामर्सदातावाट सेवा लिन सकिने ।
- यस कार्य सम्पन्न गर्न प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, प्रचलित ऐन नियम तथा स्वीकृत नर्मसको पालना गरिनेछ ।

कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्दा समावेश गरिने विषयहरु

- तयार गरिएको नीति, नियम र कानूनको मसौदा
- कार्यक्रमको भौतिक प्रगति र भारित प्रगति
- कार्यक्रमका फोटाहरु

अपेक्षित उपलब्धिः प्रदेशभित्र विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रसँग सम्वन्धित नीति, नियम र कानुन निर्माण हुने ।

९. विज्ञान प्रविधि सम्बन्धी स्नातकोतर तहमा सोधपत्र तयार गर्न विद्यार्थीलाई अनुसन्धान सहयोग

बजेट विनियोजन रु. (हजारमा) ६२५।-
जिम्मेवार निकायः उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
सहयोगी निकायः विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठान, त्रि.वि.वि, पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय
समय सिमाः वार्षिक

कार्यविधीः

- विज्ञान प्रविधि क्षेत्रमा स्नातकोत्तर तहमा सोधपत्र तयार गर्न विद्यार्थीलाई अनुसन्धान सहयोग उपलब्ध गराउन निर्देशिका/मापदण्ड तयार गरि विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठान, त्रि.वि.वि तथा अन्य विश्वविद्यालयसंग समन्वय/सहकार्य गरिने।
- प्रदेश भरीमा जम्मा ५ जनालाई स्नातकोत्तर तहको अनिवार्य अनुसन्धानमा सहयोग उपलब्ध गराइने ।
- यस कार्य सम्पन्न गर्न प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, प्रचलित ऐन नियम तथा स्वीकृत नर्मसको पालना गरिनेछ ।

कार्यक्रम सम्पन्नपश्चात प्रगति पेश गर्दा निम्न बुँदाका विषयहरु समावेश गरिने

- अनुसन्धान प्रतिवेदन
- कार्यक्रमको उपलव्धी

अपेक्षित उपलब्धिः विज्ञान प्रविधि क्षेत्रमा अध्ययन अनुसन्धानमा प्रोत्साहन हुने ।

चन्द्रराज ढुंगाना
प्रदेश सचिव

१०. अनुगमन तथा मूल्यांकन खर्च

प्रदेश सरकार
उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
प्रदेश नं. १
विराटनगर, नेपाल

बजेट विनियोजन रु. (हजारमा) ७००।-
जिम्मेवार निकायः उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
सहयोगी निकायः
समय सिमाः वार्षिक

कार्यविधीः

- विज्ञान प्रविधि अन्तर्गतको कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्यांकनमा यो रकम खर्च गरिने ।
- अनुगमन महाशाखा र सरोकार राख्ने शाखाहरू मार्फत अनुगमन गरिने ।
- अनुगमन कार्ययोजना वनाउनुपर्ने ।
- यस कार्य सम्पन्न गर्न प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, प्रचलित ऐन नियम तथा स्वीकृत नर्मसको पालना गरिनेछ ।

कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्दा समावेश गरिने विषयहरु

- अनुगमनका विषयवस्तु, उद्देश्य, औचित्य
- स्वीकृत अनुगमन कार्ययोजनाको प्रतिवेदन
- कार्यक्रम संञ्चालन भएको स्थान
- कार्यक्रमको भौतिक प्रगति र भारित प्रगति
- कार्यक्रमको उपलव्धी, प्रभाव र असर
- अनुगमनमा सहभागीहरु सहित अनुगमन गरिएको स्थान देखिने फोटोहरु

अपेक्षित उपलब्धिः संचालित कार्यक्रमको अनुगमन भई प्रभावकारीता मूल्याङ्कन गर्न सहयोग हुने ।

बद्रीराज ढुंगाना
प्रदेश सचिव